

प्रसिद्धी विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०१६ - १७

मराठी विभाग

प्रभात पुणे, बुधवार, दि. ३ जानेवारी २०१७ ७९

प्रबोधन चळवळीत सावित्रीबाईंचे योगदान

डॉ. संजय शिंदे : राजगुरुनगर येथे जयंतीदिनी विविध कार्यक्रम

राजगुरुनगर, दि. ३ (प्रतिनिधी) - सावित्रीबाईंच्या सामाजिक प्रगतिशील वस्तुचिंतन समाजाचा असीम विकास करून विभागाच्या सर्वांगीण विकासासाठी जन-जन-जन अर्थात कार्यकर्त्यांच्या परिश्रमांमुळे महिला मुलांक प्रबोधन सावित्रीबाईंचे प्रबोधनचळवळीत महत्त्वाचे योगदान असल्याचे प्रतिपादन डॉ. संजय शिंदे यांनी केले.

सावित्रीबाईंचे पुढील विकास प्रबोधन चळवळीत आवाज पलंगीच्या वतीने सावित्रीबाईंचे पुढील जयंतीनिमित्त आयोजित कार्यक्रमात सौरभ शिंदे, कार्यक्रमाच्या अध्यक्षपदाची शिरोधार्यानेचा विजयाशर्मा शिंदे होत्या.

या प्रसंगी उपनगराध्यक्ष सारिका घुमटकर, पंचायत समिती सदस्य अमृत गुपत, सांख्यिक बांधू घुमटकर, सांख्यिक नवू घुमटकर, ज. ए. शिंदे, प्र. शिंदे, लक्ष्मी, अमित कडाले, मोहनदास शेंकडो, बाबाई मारपे सांगडेगाई उपस्थित होते. यावेळी कार्यदर्शन करताना प्र. डॉ. संजय शिंदे म्हणाले, सावित्रीबाईंचा भारतीय शिक्षण चळवळीत शिक्षण, प्रबोधन चळवळीच्या वेळात, प्रौढ शिक्षणाच्या पुनरुत्थाना, संवेदनशील बनवणे,

महाराष्ट्र पुढील यांच्या बाबतीत काय करणाऱ्या कार्यकर्त्यां अशी त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाची अनेक रूपे उलगडून दाखविली. सावित्रीबाईंची समाजसेवा शिक्षण क्षेत्रात बघताना अज्ञानाच्या अंधारात बांधकामाचा शुद्धाभिप्रायाने ज्ञानाचा प्रकाश दाखविल्या, असे सांगून सावित्रीबाईंच्या सामाजिक योगदानाची कथा केली. असाय मुलांसाठी बसविणू, योग्यतेसाठी अक्षरदान, बातविवाहास विरोध, विधवांचे विवाह परंपरापूर्वक घडून आणणे, हुंड्याशिवाय कमी खर्चातील सावित्रीबाईंच्या विवाहासाठी मुक केली, विभागाच्या केशवरावरावसाय सावित्रीबाईंचा पंन घडवून आणणे याशिवाय बालशिक्षण प्रबोधनचळवळी स्थापन करून विभागाची बाबतीत आणण्याची बाबतीत सवित्रीबाईंच्या समोरे केली, विभागाच्या मुलगा दत्तक घेऊन त्याला डीकट केली, जमेन बांधकामात त्यांनी दिलेली सावित्री शिक्षणीय यशस्वाची असल्याचे त्यांनी सांगितले. पुढील कार्यवाही

असे पुरव मजमेचा आणि सांख्यिक चळवळीच्या पालन दिशेला जाताना सावित्रीबाईंचे आणण्या कार्यवाहीत सर्व समाजाला दिशेची सावित्रीबाईंची शिक्षण कार्यवाही अंगिकारची, असे आवाहन त्यांनी केले.

यावेळी सावित्रीबाईंचे पुढील जयंती सावित्रीबाईंचे विविध मुलांसाठी कार्यक्रमात आयोजित करण्यात आला. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन ज. ए. शिंदे यांनी केले.

संजय शिंदे, सौरभ अय्य माणवकर.

सावित्रीबाईचे प्रबोधनाच्या चळवळीत महत्त्वाचे योगदान : डॉ. संजय शिंदे

राजगुरुनगर, प्रतिनिधी : अर्वाचीन महाराष्ट्राच्या सामाजिक इतिहासात बहुजन समाजाचा आणि खास करून स्त्रियांच्या सर्वांगीण उध्दारासाठी तन-मन-धनाने कार्य करणाऱ्या महिला सुधारक म्हणून सावित्रीबाईंचे प्रबोधनाच्या चळवळीत महत्त्वाचे योगदान असल्याचे प्रतिपादन डॉ. संजय शिंदे यांनी केले.

महाराष्ट्रा पुढले समाज विकास प्रतिष्ठान ये ज्योती आवाज पत्रसंस्थेच्या वतीने सावित्रीबाई पुढले जयंतीनिमित्त आयोजित कार्यक्रमात ते बोलत होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी शिवसेना जिल्हा मंडळा आघाडी प्रमुख विजयाराई शिंदे होत्या. या प्रसंगी उपनगराध्यक्षा सारिका घुमटकर, पं.स. सदस्या अनूता गुरव, शांताराम घुमटकर, प्रा. विष्णू लडडवा, अनिल कव्हाणे, शोभाताई शेखवरी, माजी सरपंच सांगडे उपस्थित होते.

डॉ. शिंदे पुढे बोलताना सावित्रीबाई या भारतातील एतद्देशीय शिक्षिका, बहुजन चळवळीच्या नेत्या, प्रौढ शिक्षणाच्या पुरस्कर्त्या, संवेदनशील कवयत्री, महाराष्ट्रा पुढले यांच्या बरोबरीने काम करणाऱ्या कार्यकर्त्या अशी त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाची अनेक रूपे उलगडून दाखविली. सावित्रीबाईंनी अग्रगण्य शिक्षण योजने वर्षानुवर्षे अज्ञानाच्या अंधारात धाधपडणाऱ्या शूद्राशिशुदाना ज्ञानाचा प्रकाश दाखविला असे सांगून सावित्रीबाईंच्या सामाजिक योगदानाची चर्चा केली.

अनाथ मुलांसाठी वस्तुगृह, गोरगरिबांसाठी अन्नदान, बालविवाहना विरोध, विधवांचे विवाह समाजभूषक घडून आणले, हुक्याशिवाय कमी खर्चातिल सत्प्रसोधक विवाहसंपत्ती चुकू देवती, विधवांच्या कैशवपत्ताविरुद्ध गामिकांचा संघ घडवून आणणे याशिवाय बालहत्या प्रतिबंधक

सावित्रीबाईचे प्रबोधन चळवळीत महत्त्वाचे योगदान

राजगुरुनगर, (वार्ताहर) : अर्धशतमानात महाराष्ट्राच्या सामाजिक इतिहासात बहुजन समाजाचा आणि खास करून स्त्रियांच्या सर्वांगीय उद्वेगनासाठी लक्ष-मन-धनाने कार्य करणाऱ्या महिला सुधारक म्हणून सावित्रीबाईंचे प्रबोधनाच्या चळवळीत महत्त्वाचे योगदान असल्याचे प्रतिपादन डॉ. संजय शिंदे यांनी केले.

महाराष्ट्रात पुढील समाज विकास प्रतिष्ठान व ज्योती आवाज भागसंस्थेच्या वतीने सावित्रीबाईंचे पुढील या व्याख्यान कार्यक्रमाला ते बोलत होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी शिवसेना जिल्हा महिला आघाडी प्रमुख विजयताई

शिंदे होत्या. याप्रसंगी उपनगराध्यक्ष सरिका घुमटकर, पं.स.सदस्या अमृता सुरत, आंतराम घुमटकर, प्रा. दिव्य लडकत, अनिल कडगे, शोभाताई होयकाटे, माजी सरपंच सांगडे उपस्थित होते.

डॉ. शिंदे यांनी पुढे बोलताना, सावित्रीबाईंच्या शिक्षण, बहुजन चळवळीच्या नेत्या, प्रौढ शिक्षणाच्या पुरस्कार्या, संवेदनशील कवयित्री, महाराष्ट्रात पुढील यांच्या बटोबरीने काम करणाऱ्या कार्यकर्त्या या अशा व्यक्तिमत्त्वाची अनेक रूपे उलगडून दाखविली.

डॉ. संजय शिंदे
प्रसिद्धी विभाग प्रमुख